

Debrecen 1907
220

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.
Fetelés szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Vaggonhiány Hajdumegyében.

— szeptember 10.

Szénszükség! Fahiány! Sóínség! Közel két éve már, hogy e három rémszótól retteg egész Magyarország. És e három bajhoz járul most egy negyedik is: — nem lehet az árukat és terményeket egyes városokból exportálni.

És mindez a vagonhiány miatt! Értjük, ha a kormány nem tud a vagonhiányon segíteni, hisz a régi kormányok mulasztásait nem lehet egy-két nap alatt pótolni, de hogy a debreceni üzletvezetőség most nem tud a saját területén e bajokon segíteni, azt nem értjük. Hogy miért nem, az kitűnik az alábbiakból:

Hajdúvármegye közigazgatási bizottságának tegnapi ülésén Kálmán Lajos bizottsági tag a következő interpellációt terjesztette az alispán elé:

— Van-e tudomása az alispán urnak arról, hogy Hajduböszörményben az áruk és termények kivitele már hetek óta szünetel s hogy a böszörményi állomáson el sem fogadják az áruk és terményeknek feladását?

Ez maga az információ, de indokait — jóllehet azok nem hangzottak el — bárki is tudhatja s megértheti mindenki, hogy mily veszedelem járulhat ebből kifolyólag Hajdumegyére.

Földmivelő megye vagyunk, ide s tova vége van a mezőgazdasági évnék s most aratás után rengeteg gabona várja az exportálást. Hát mi lesz még akkor, ha a tengeri, a krumpli is elszállításra kerül s ha elérkezik a bor, a kerti termékek exportálásának ideje.

A termelők kénytelenek lesznek szállítási kötelezettségeiknek esetleg fuvarozás útján eleget tenni, a többletarat hozzáveszik majd az áru és termények eladási árahoz s végeredményben a fogyasztóközönség fogja mindennek levét meginni s a bolti, a piaci, a megélhetési árak mennek majd fel — fel a végtelenségig.

S hogy miért nem értjük meg azt, hogy a vagonhiányon nem

akar a debreceni üzletvezetőség segíteni, azt is megmondjuk.

Eppen az interpellációra adott alispáni válaszból tudtuk meg ezt is. Elmondta ugyanis Kovács Gyula alispán, hogy nemrégiben Weszprémy Zoltán főispánnal Hajdúszoboszlón voltak s akkor, bár önkéntelenül, de meggyőződtek arról, hogy az ottani állomáson 60–70 üres vaggou vesztegel. Még akkor megkérdezték ennek okát, de elfogadható választ nem kaptak.

Ezért van Hajdumegyében vagonhiány, ezért vesztegelnek az áruk, a termények az állomásokon s ezért fog mindennek az ára felmenni, fel a végletekig.

S ha így van a dolog — már pedig így van — miért nem segít a debreceni üzletvezetőség ez óriási bajon, miért tűri el azt, hogy egy-egy állomáson halomszámra álljanak az üres kocsik, míg máshol a vagonhiány miatt még a felvételt sem eszközölhetik.

A közigazgatási bizottság a baj megszüntetése végett átír az üzletvezetőséghez, felír a kereskedelmi kormányhoz s a baj sürgős orvoslását kéri.

Bár ez átírásoknak mielőbb meglenne a kívánt eredménye. D,

Politikai hírek.

A politikai élet. A miniszterek hazakeresztével ma megkezdődött — legalább egy időre — a tulajdonképeni politikai élet. Wekerle miniszterelnök, aki tegnap este Budapestre érkezett, először is a pénzügy-minisztériumba ment fel ma a kora délelőtti órákban. Ott a folyó ügyeket intézte el, azután átment a miniszterelnökségre. Itt már politikával foglalkozott. A délelőtti folyamán több politikus látogatását fogadta.

Később, a déli órákban felkereste a miniszterelnököt Rakodczay Sándor horvát bán és Josipovics horvát miniszter. A bán a horvát politika újabb eseményeiről referált. Ezek közül legfontosabb a tegnapi rumai, horvátországi gyűlés, amelyen a szerb radikálisok is kimondták a horvát koalíciótól való különválásokat.

Hajdumegye augusztusban.

A megyei közigazgatási bizottság ülése.

— szeptember 10.

(Saját tudósítónktól.) Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt 9 órakor Weszprémy Zoltán főispán elnöklete alatt rendes havi ülést tartott. Az ülésen szakelőadói előadásokat és más folyó ügyeket tárgyaltak.

Az ülés lefolyásáról a következő részletes tudósítást adjuk:

Weszprémy Zoltán főispán elnöklete mellett jelen voltak: Kovács Gyula alispán, Dávidházy Sándor tb. főjegyző, Kálmán Lajos, Faust Elek, Csánky Viktor, Losonczy Almos dr., Loógh Béla dr., Bór János, Káráry Lajos, Nagy Gábor dr., Balogh Sándor, Padrah Sándor, Nábráczky Béla dr., Csapó István, Kiss Ferenc.

Napirend előtt Weszprémy Zoltán főispán bejelenti, hogy a m. kir. igazságügyi kormány Gáthy Bálintot az új kir. ügyészt a megyei közigazgatási bizottság tagjává rendelte ki, akit a bizottságnak bemutat. Bejelenti továbbá az elnöklő főispán, hogy Pákozdy Sándor főjegyző betegsége miatt az ülésen nem lehet jelen s helyette az előadói tisztet Dávidházy tb. főjegyző látja el. Tudomásul vetők: Balthazar Dezső dr. az alispánhoz intézett levelével mentette ki elmaradását.

Napirend során:

Az alispán jelentése.

A közbiztonsági viszonyok kisebb jelentőségű betöréseket és lopásokat leszámítva, általában véve jók voltak, felemlítésre méltó eset nem fordult elő.

Augusztus hó folyamán a megyebeli telefonhálózat építése serényen folyik tovább. A nagyváradi posta- és távirdaigazgatóságának megkeresése folytán folyó évi augusztus hó 16-án a hálózat Hajdúnánás, Hajdudorog, Téglás, Hajdúhadház, Hajdúszámon, Mikepércs és Hajdúszóvát központjainak a vármegyét terhelő költségeként 6820 koronát, az oszlopok beszerzési költségeként 4165 koronát, összesen 10 985 koronát az ebadó alapból, továbbá a telefonhálózat költségeként az államot terhelő, de a vármegye által az állam részére előlegezendő kamatmentes előlegként a közművelődési és jótékonyossági alapból 25,584 kor. 29 fillért utalt ki és küldött el az alispán.

A fent megnevezett városok, illetőleg községek, valamint a magánelőfizetőket terhelő nozzájárási díjak befizetése iránt intézkedett az alispán.

Állati betegségek.

Leidl Emil főállatorvos jelentése szerint augusztus hó folyamán a lépfene Egyek községben, Hajduböszörmény és Hajdúszoboszló városokban fordult elő.

Iskolai öltönyök

valamint férfi öltönyök a legolcsóbban
Grünfeld Adolf és Társánál
Debreczenben a **kistemplom mel-**
lett kaphatók.

Nádudvaron takonykór, Tiszacsegén rühkór, Hajdudorogon sertésvész, Tiszacsegén ragadós száj és körömfájás fordult elő.

Megszűnt a lépfene Vámospéresen, Egyeken és Hajduböszörményben. A takonykór Püspökkladány és Mikepéresen, az orbánc pedig Földesen szűnt meg.

Hajdusoboszlón egy kényszer-vágott tehénen a kir. állatorvos lépfenét állapított meg. Több hajdusoboszlói lakos a tehén húsnak nagy részét ellopták, megették. Közülük senki sem betegedett meg, miután frissen és megőzve fogyasztották el. A tehénet lebbörző mérszáros segédjének karján és hónaljai mirigyén lépfene karbunkulosok és kiütések mutatkoztak.

Tiszacsegén Fried Leó sóskabáti tanyáján a borsodmegyei Ároktó községből oda bevásárolt borjúkon a ragadós száj- és körömfájás lépett fel. A vizsgálat megindult.

A befolyt adók.

Faust Elek kir. tanácsos pénzügyigazgató jelentése szerint Hajdumegye lakói augusztus során egyenes adóban 330,437 kor. 66 fill. (kedvezőtlenebb 59,462 kor. 2 fillérel a tavalyinál), hadmentességi díjban 2328 kor. 4 fill. (kedvezőtlenebb 522 kor. 96 fillérel) balyegjövődékben 127,070 kor. 22 fill., (kedvezőbb a tavalyinál 57,392 kor. 48 fillérel), jogilletékben 81,048 kor. 78 fill., (kedvezőbb 21,156 kor. 79 fillérel), díjjövődékben 231 kor. 70 fill., (kedvezőbb 102 kor. 6 fillérel), dohányjövődékben 155,636 kor. 40 fill. (kedvezőtlenebb 6161 kor. 49 fillérel), határvámjövődékben 13,637 kor. 76 fill., (kedvezőbb 3759 kor. 87 fillérel) és fogyasztási és italadóban 14,443 kor. 90 fill., (kedvezőtlenebb a tavalyinál 3089 kor. 85 fillérel) fizettek be.

Fizetési halasztást a pénzügyigazgató 6, a miniszter 8 esetben engedélyezett.

Jelenti továbbá a pénzügyigazgató, hogy augusztus havában Püspökkladány, Hajdusámson, Vámospéres. Hadházi községekben és Hajdusoboszló, Hajdunánás városokban az adópénztárak rovat csolása mellett az adókezelés menetét ellenőrizte. Ez alkalommal csak Püspökkladányon a boritaladókezelés körül észlelt szabálytalanságot s a vizsgálatot itt meg is indította.

Hajdumegye utjai.

Kajary Lajos mérnök terjesztette elő az államépítészeti hivatal jelentését. Eszerint a közutak jók, a földutak járhatók.

A kereskedelmi miniszter elrendelte a beruházási hitel terhére már kiépített törvényhatósági utak felülvizsgálatát és a kiépítendő törvényhatósági utaknak helyszíni bejárását.

A debrecen—budapesti törvényhatósági uton a kőanyagok szállítása, a debrecen—nyiradonyi törvényhatósági uton a hengerek és utalapkőelőkészítés volt folyamatban.

Egészségügyi viszonyok.

Losonczy Almos dr. főorvos jelentése szerint a közegészségi állapot augusztus folyamán kedvező volt. Igen magas a születés száma, mersekelte volt a halálozás, tetemes a szaporulat.

A hevenyfertőző kórok csekély jelentőségűek, szórványosan uralkodtak.

A megbetegedések főleg az emésztő szerveken, leginkább a csecsemők és gyermekeknel fordultak elő, fertőzős, nyári gyomor-béllobok alakjában.

Legtöbben halltak el heveny gyomor-béllobban alacsony életkorú gyermekeknel, tüdővészben felnőtteknél, gyengességi bántalmakban újszülöttek és öregeknel.

Járványosan a szamarhurut mutatkozott Hajduböszörményben 173 gyermekek, 4 halálozással.

A roneselő toroklob, a kanyaró, a hasihagymáz halálozást nem okoztak.

Ezen fertőző bántalmakon kívül még e vörheny 10, a gyermekágyi láz 3 esete észleltetett 4 elhalalozással.

Összesen tehát 154 fertőző betegség volt nyilvántartva, 8 halálozással.

A megyei tanügy.

Csánky Viktor tanfelügyelő jelenti, hogy augusztus folyamán Dakay István és Rakodezay Pál szoboszlói áll. polgáriskolai tanítókat áthelyezték s helyükbe Bartal Alajos és Dénes Ignác neveztetett ki. Bisztrán Antal dorogi és Batori Béla szepesbélai áll. tanítókat kölesönösen áthelyezték.

Egyek községében az áll. iskolában az 5 tanterem berendezésének költségeire a közoktatásügyi miniszter 400 koronát engedélyezett.

Az egyeki állami iskolánál szervezett 5 tanítói állásra a miniszter Füstös Imre tanítót nevezte ki.

A hajdunánási izr. iskola kérvénye folytán a kultuszokmány ingyen taneszközöket engedélyezett.

A főispán az egyeki áll. iskola gondnokságához 6 tagot nevezett ki, 5 tag helyét pedig választás útján töltötték be.

Egyház és iskola.

A debreceni ev. ref. egyház gazdasági bizottsága szept. 11-én d. u. 3 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: foyó ügyek.

Az ev. ref. egyháztanács gyűlése.

Egyházkerületi képviselők választása.

— szeptember 10.

(Saját tudósítónktól.) Az ev. ref. egyház presbyteriuma vasnap délután az egyház tanácstermében gyűlést tartott. A gyűlést megtartását leginkább az tetten szükségessé, hogy az egyházkerületi képviselőkre az egyház eddig nem adta le szavazatát, mely aztán a tegnapi gyűlésben történt meg.

Kiss Albert lelkészelnök nyitotta meg a gyűlést és jelentette, hogy Simonffy Imre főgondnok a gyűlésen nem jelenhetett meg, így a helyettes elnökségre Bészler Károlyt hívta meg az elnök az ülés tartására.

Az egyházkerületi képviselők.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után Somogyi Pál főjegyző jelentette, hogy az esperes körlevélben felhívta az egyházat, hogy a tanár és tanító egyházkerületi képviselők választására vonatkozólag szeptember 15-ig adja le szavazatát.

A presbyterium egyhangulag a következőkre adta le szavazatát.

Tanárképviselők:

Debreceni thel. akad.	Dr. Erdős József.
Debreceni jogakad.	Dr. Kun Béla.
Debr. bölcsészeti akad.	Dr. Öreg János.
M.-szigeti jogakad.	Dr. Papp Tibor igazg.
Debr. főgimnázium.	Sinka Sándor
M.-szigeti főgimnázium	Bede László.
Békési "	KörberTivadar igazg.
H.-böszörményi "	Köblös Samu "
H.-m.-vasarhelyi "	Dr. Imre Lajos "
Kisújszállási "	Dr. Szeremley B. "
Mezőtúri "	Borsos Károly "
Szatmári "	Bakcsy Gergely "
Hajdunánási "	Nagy Elek "
Karcagi "	Horváth Ferenc "
Debr. felső leányiskola	Dóczy Gedeon "
N.-váradai tanítónképző	Sáfrány Lajos "

Tanítóképviselők:

Szabó István törökszentmiklósi tanító	"
Dávid Mihály debreceni	"
Imre Károly felsőbányai	"
Simon Károly hadházi	"

Kiseb ügyek.

A Luther-Társaság felhívást küldött a presbyteriumnak, hogy rendelje meg Csiky Lajos „Pásztorokodástán“-ját. Elhatározták, hogy a paróchiális könyvtár részére egy példányt megrendelnek.

Tudomásul vették, hogy Szentjóni Kálmán tanító az áthelyeztetése ellen beadott felebbezést visszavonta. A canonica vizitatio jegyzőkönyvét betérjesztik az illetékes körök. A jegyzőkönyvet, miután csak statisztikai adatokat tartalmaz, levéltárba helyezni határozták.

Nagyobb vitát idézett elő Sáfár László tanítónak azon kérvénye, hogy részére a legelső alkalmaztatásáról szóló bizonylatot kiadják, mely az új törvényben előírt eskü-höz szükséges. A bizonylatot végül is kiadták.

Egy kis vihar.

Szenvedelmes vita fejlődött ki a következő tárgynál is.

Somogyi Pál főjegyző ugyanis bejelentette, hogy az ujonnan választott tanítók, Gömöri Jenő, Böszörményi Imre, Mocsár László választásukat köszönettel fogadták és állásaikat elfoglalták.

Jelentette továbbá, hogy az iskolaszék elnöke a tanítóválasztásokat már be is jelentette a tanfelügyelőségnek. Ez a körülmény hozott nagy vitát. A régi gyakorlat szerint ugyanis a presbyterium joga és kötelessége volt a bejelentéseket megtenni.

Kiss Albert szerint az ijjesmi csak sérti az önkormányzatot azért ajánlja, hogy csak maradjanak meg a régi gyakorlat mellett.

Szele György iskolaszéki elnök védi a maga eljárását, mely szerinte nem mellőzése a presbyteriumnak. Azért eszközölte a bejelentést, mert az új törvények értelmében 15 nap alatt 500 korona pénzberség terhe alatt be kell jelenteni a változásokat. Ez az eljárás korántsem a presbyterium jegyzőkönyvének csorbítása.

Kiss Albert szerint ellentét van az új zsinati és az állami törvények között a tanítókra vonatkozólag. Fel kell vetni a kérdést, hogy mit csináljunk a tanító fizetésére nézve. Ezekkel szoros összefüggésben van az itt felmerült kérdés. Ovatosságból kéri, hogy hagyják meg a bejelentés jogát a presbyteriumnak.

Kovács József polgármester, Csurka István tanító hozzászólása után kimondták a jövőre nézve, hogy a presbyterium kizárólagos jogkörébe tartozik a tanító változások bejelentése.

A Mária Terézia árvatartó alap számadásait felterjesztették a belügyminisztériumhoz, mely helybenhagyta a számadásokat, azonban ezeknek a jövőre való szerkesztésére bizonyos megjegyzései vannak. Erre vonatkozólag Márton Imre egyházi ügyvéd és a szakbizottság meghallgatása után úgy határoztak, hogy igyekezni fognak a számadásoknál a miniszter óhajátának megfelelni.

Az egyház gazdasági bizottsága a kistemplom toronygombjára vonatkozólag végzést hozott, hogy az egyház a kistemplom tornyáról lekerült gombot értékesítse.

Kiss Albert kegyelettel ragaszkodik ahhoz, hogy a gömb megőriztessék. Különben, ha majd oly helyzetben lesz az egyház, hogy új templomot emeltet, nagyon jól felhasználhatják a toronygombot és indítványozza, hogy a gömböt őrizzék meg.

A presbyterium olyan értelemben határozott.

Kiseb ügyek elintézése után jelentette Somogyi Pál főjegyző, hogy a felsőbb leányiskola igazgató-tanácsa Dóczy Irén tanítónő lemondása folytán megüresedett tanítónői állásra 21 pályázó közül Sáfrány Idát választotta meg, kinek megválasztását a presbyterium megerősítette.

Ezzel az ülés véget ért.

Hol tölthetjük kelle- **Széchenyi** kávéház és szállodában (Petőfi-tér). Minden este mesen időnkét? a **Széchenyi** zeneestély. — Figyelmes és pontos kiszolgálás. Olesó szobaárak. (50 krajcártól feljebb.) Egész éjjel nyitva. — **REIK JAKAB** tulajdonos.

Városháza és vármegye.

Tanácsülés. Tegnap délelőtt a városháza tanácstermében Kovács József polgármester elnöklése alatt teljes tanácsülés volt. A tanácsülésen ott voltak már a most hazajött Végh Gyula rendőrfőkapitány és Oláh Károly kultusztanácsnok is.

A megyei főjegyző beteg. Pákozdy Sándor Hajdumegye főjegyzője, mint részvétellel értesülünk, betegen fekszik lakásán. A főjegyzőt betegségének tartama alatt Dávidházy Sándor tb. főjegyző és Nábráczky Béla dr. aljegyző helyettesítik.

Szabadságról. Vecsey Imre Debrecen város főjegyzője ma jön haza 6 heti szabadságának letelte után. A főjegyző, aki szabadságát Abbáziában töltötte el, holnap már hivatalát is átveszi.

A népkönyvtárak felülvizsgálata. Gulyás Lajos, a Könyvtárak és Muzeumok Országos Felügyelőségének kiküldötte tegnap délután Debrecenbe érkezett. Gulyás Lajos a népkönyvtárakat fogja ez alkalomból felülvizsgálni.

A Hortobágy öntözése.

A hortobágyi bizottság tárgyalására elfogadta.

— szeptember 10.

(Saját tudósítónktól.) A hortobágyi bizottság tegnap délutáni ülésén végre valahára megállapodásra jutott a Hortobágy hasznosítása dolgában s hosszas vita után általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául elfogadták az albizottságoknak az öntözötésre vonatkozó javaslatát.

Az ülés lefolyásáról a következőkben számolunk be:

Jelen voltak Kovács József polgármester elnöklése alatt. Aczél Géza főmérnök, Varga Károly tb. tanácsnok, Jármay Tamás kulturmérnök, Király Gyula gazdasági tanácsnok, Rickl Antal, Komlóssy Arthur, Rickl Géza, Vásári István, Poigári József, Váczy N. János, Polgári Bálint, Kövendy István, Juhász Ignác és Márton Imre.

A bizottsági tagoknak alig fele volt jelen az ülésen. Az elnök ismertette az albizottságok tárgyalásait, amelynek fő vezérfonala az volt, hogy az állattenyésztés érdekei megvédessenek. E javaslatot a bizottság jó indulatára ajánlotta.

Márk Endre szólalt fel legelőször. Ő is, Komlóssy Arthur is felvilágosítást kér, amit az elnök meg is ad.

Márk Endre ezután érdemileg szól a javaslatához. Csak 60,000 koronát szándékoznak a gazdák a 8 millió korona értékű Hortobágy használatáért adni. Ő ezt kevesli, a Hortobágy többet kéne, hogy jövedelmezzen s így a javaslatot nem fogadja el.

Juhász Ignác felolvassa erre a javaslatot, melyből kiténik, hogy a gazdák az eddigi jövedelmen felül fognak 60 ezer koronát fizetni.

Király Gyula tanácsnok felvilágosításul szolgál afelől, hogy miképpen hajtják be a gazdákon a legelőbért. Eszerint először megállapítják a költségvetésben a kiadásokat, azután pedig a kihajtott jóságok száma után vetik ki a legelőbért. Ehez az idén még a sáskairtas költsége is járul 40,000 koronában. A hortobágyi költségek pár év óta 100 ezer koronával emelkedtek.

Kövendy Domokos is kevésnek tartja a 60 ezer koronát, de még ez a csekély összeg is óriási terheket ró a gazdákra. A huszárok esése mellett a gazdák nem fogják fizetni tudni a drága legeltetési bért.

Komlóssy Arthur szomorunak tartja a javaslatot, kevésnek a 60 ezer koronát s még általánosságban sem fogadja el a javaslatot.

Jármay Tamás kultuszmérnök viszont hiányosnak tartja a javaslatot. Nem elég csak az öntözésről, hanem a trágyázásról is kellőleg gondoskodni kell. Mert ha a trá-

gyázást megvonják, a föld rövidesen megbosszulja magát.

Márk Endre szerint vissza kell térni a régi alaphoz s az egész dolgot újra kell tárgyalni.

Márton Imre a javaslatot elfogadja. Bármily kevésnek tetszik is az a 60 ezer korona, hiszi, hogy az öntözés sikerülni fog. Abban látja a tervek előnyét, hogy így legálább közmegegyezéssel jutnak a megoldáshoz.

Juhász Ignác szerint két érdek áll itt egymással szemben: — a város házipénztárának és a jóságartató gazdák érdeke. Célja mindenha e két érdek kiegyenlítése. Mindég a gazdák pártján volt, azért mégis kevesli a 60 ezer koronát, mert holdanként így is csak 1 kor. 18 fill. jut. De azért elfogadja a javaslatot, mert segíteni akar mindkét érdekelt felet.

Kertész István még a 60 ezer koronát is sokalja. Fél, hogy az állattenyésztés hanyatlani fog. 40 ezer korona is elég lenne.

Király Gyula megjegyzi, hogy a megoldást nem tartja véglegesnek. Sőt még a gazdák is osztják az ő nézetét, mely szerint 10 ezer holdat kiszakítanának, a többit pedig meghagyják úgy, ahogy van.

Aczél Géza ezután a saját álláspontját fejti ki. A kérdést szerinte mindég a házipénztár szempontjából tárgyalták. Pedig a gazdaközönségnek köszönheti a város jólétét s így az ő érdekeiket kell első sorban figyelembe venni. Sokat vár az öntözéstől. A javaslatot elfogadja.

Jármay Tamás felszólalása után megjegyezték a szavazást. A bizottság 12 szóval, Komlóssy Arthur, Kövendy Domokos és Márk Endre szavazatai ellenében a javaslatot általánosságban elfogadta.

Színház.

* **A nézőtér kijavítása.** Megemlékeztünk arról, hogy a legutóbbi színházi vizsgálat alkalmával Aczél Géza főmérnök a színházi páholyok párkányait és díszítéseit meglazulva, a közbiztonságra veszélyesnek találta. Ugyanezért győződött meg a főmérnök arról is, hogy a színház folyosóinak és mellékhelyiségeinek újrafestését már a jóízű kedvéért is eszközölni kell. A tanács tegnapi ülésén e munkálatok kivitelével megbizta a főmérnököt s a költségekre 1500 koronát utalt ki. A renoválások a főmérnök véleménye szerint még e hó folyamán, a színházi idény megnyitása előtt elkészülnek.

* **Színházi hírek.** Zilahy Gyula igazgató már most készíti elő a debreceni színházi szezon műsorát. A társulat a Nászinduló, Helyreasszony, Remete csemettyűje repriékből próbál, ugyszintén a Dóczy klaszikusan szép Utolsó szerelem c. színművéből, amely az első estén, szeptember 28 án kerül színre. Máramaroszigeten vasárnap este a Fatum drámai újdonság került bemutatón igen nagy sikerrel.

* **Zilahyné a legszebb.** Máramaroszigeten az ottani színházi napilap szépségversenyt rendezett s olvasóit a szokásos szavazólapok útján nyilatkozatra szólította fel, hogy ki a legszebb a társulatnál. A szavazatok eredménye az lett hogy Zilahyné vitte el a pálmát 1362 szavazattal. Utánna kaptak:

Lónyay Piroška	1337
Hahnel Aranka	1336
Szabó Irma	1124
Zsigmondi Anna	843
P. Lukács Juliska	301

Ezenkívül mindenik nő kevesebb szavazatot kapott. Itt jegyezzük meg, hogy most afelett folyik a szavazás, hogy ki a legszebb színész. Eddig Bérczy Ernő vezet 175 szavazattal. Utánna Ternyey Lajos, Békés Gyula és Zilahy Gyula következnek,

Évmegnyitás a ref. főiskolában.

Eröss Lajos rektori székfoglalója.

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 9.

A református főiskolán ma délelőtt volt a hivatalos iskolai év megnyitása. Már napokkal ezelőtt megelevenedett a vén alma mater környéke s megfrissült az élet az ódon, szürke falak közt, melyek a szünidő két hónapján át csak néhány remanes diák kongó lépteit adhatták vissza.

Iskola köteleiben élő, diákemberekkel szívesen forgolódo emberek szíve szinte megkönnyebbült, vidám lett a napok alatt felrajzolt sötétlen nyüzsgő emberáradat láttára, melynek előérkezte előtt, a város egy gazdag vérérrel volt szegényebb.

Ma aztán felsereglett a kollégium minden fajta diáksága a hálaadó isteni tiszteletre a nagytemplom falai közé. A kis diákok tanárai vezetéssel, a nagyobbak sűrű fekete sorokban, a város előkelőségei, társadalmi és egyházi kapacitások, a főiskola mindenrendű teljes tanárikara, a debreceni lelkészkar és a nagy érdeklő közönség teljesen betöltötte a hatalmas templomot.

Az isteni tisztelet a debreceni főiskola messzehírű kántusának énekével kezdődött meg. Wagner „Büvös vadász“-ából az Ima hangzott el a korból, melyet a fennálló éneknek a 37. dics. 1. verse, gyülekezeti éneknek pedig ugyane dícséret 2. és 3. verse követett. Az imádkozást a beteg Csiky Lajos helyett dr. Erdős József theol. tanár, prodekan végezte, gyönyörűséges, magasztos imába kérve Isten segédelmét a kollégium tanulóira és tanáira. Az imádság után a kántus énekelte a LXV. zs. dallamára „Ez új esztendő gazdagitad“ kezdetű éneket, mely után felhangzott ismét a gyülekezeti ének égbetörő hangja a tudomány ifjú harcosai ajakáról.

Istentisztelet végeztével a gimnáziumi diákokat tanárai a tantermekbe vezették, hol az év kezdetével szükséges teendőket végezték. Az akadémiai polgárság pedig élén a tanári karral a kollégium dísztermébe vonult fel, hol Eröss Lajos theológiai tanár, ez idei rektor tartotta rektori székfoglalóját. A főiskolai kántus éneke után Eröss Lajos, a theológia nagy tudományu tanára hosszasan méltatta az elnöklő gróf Degenfeld József egyházkerületi főgondnok munkásságát és szokatlan módon, nagydícséretet közt emelte ki a főgondnok érdemeit. Minden részre kiterjedő üdvözlétre gróf Degenfeld József válaszolt a maga részéről, Dávidházy János esperes a gyengélkedése miatt távollevő agg főpásztor üdvözlését vette és tolmácsolta viszont.

A rektor üdvözlésére a debreceni ref. lelkészi kar nevében Könyves Tóth Kálmán ref. lelkész, a város részéről pedig Kovács József polgármester válaszolt élénk éljenzéssel kísért rövid beszéd keretében.

A kölcsönös üdvözlések után Eröss Lajos megkezdte mély tudományu rektori székfoglaló-értekezését, melynek címe: Krisztus halálának okai. A tudományos, teljes dogmai alapokra épített értekezését a válság titka körül mozgott és több irányban felölelte az e kérdés alá tartozó összes pontozatokat.

Kétségtelen, hogy a nagy tudományu professzornak méltó és magas színvonalu munkája ez, de viszont a tudós tanács erős egyéni meggyőződésével pusztár elavult dogmai alapokon felépített műve, illetve állításai mellett felhozott érvei a mai új, ésszerű, szabad, egészséges eszmék, irányzatok gondolkodó világában nem állják meg a helyüket.

A nagy tudományu mű nyomtatásban és teljes terjedelmében meg fog jelenni is a főiskola akadémiájának minden második semester végén megjelenő évkönyvében.

A rektori székfoglaló elhangzása után, melyért a tudós professzort lelkesen megéljenezte az ifjuság, Eröss Lajos néhány meleg szóban intézte szeretete és becsülése biztosító ígérését az ifjusághoz, hasonló vá-

radalmak iránti reményét fejezve is ki egy-
uttal.

A kántus énekelt még egyet, azután az
ünnepi aktus véget ért. Ezzel egyidejűleg a
rektor az iskolai évet hivatalosan megnyi-
tottnak nyilvánította.

A tanítóképzőben és a gimnáziumban
az előadás holnap már megkezdődik, az
akadémián azonban a semester tulajdonképen
csak a hó 30-án veszi kezdetét, mert a most
folyó alapvizsgák, kápláni és papi vizsgák
egész a hó 28-ig tartanak. szi.

Gyilkosság vagy véletlenség.

Titokzatos büntett.

Meglötte a barátját.

— szeptember 10.

(Saját tudósítónktól.) Titokzatos
ügy foglalkoztatta tegnap a debre-
ceni vizsgálóbírószéket. A közeli
Püspökladányban történt a rejtélyes
eset, melynek részletei még a két
napos vizsgálat után is teljes ho-
mályban maradtak.

Tóth Imre, egy 21 éves legény-
ember esete körül forog a titokzatos
ügy. Tóth több társával a püspök-
ladányi Décsi Rudolf uradalmában
dolgozott a cséplésnél.

A cséplést szombaton estére
fejezték be és az uradalom tisztartója
kiadta a parancsot, hogy a vasár-
nap reggel a géprészeket szedjék
széjjel.

Vasárnap reggel Tóth József
korán felkelt. Betért az udvaron
lévő istállóba, hogy felköltse mun-
kástársait, kik felebredve tüzet rak-
tak, hogy valami meleg reggelit
készítsenek maguknak.

Vigan beszélgettek a legények,
miközben egyik munkástársuk Mak-
kai Sándor egész váratlanul revol-
vert vett elő és rászólt a mellette
álló Tóth Imrére:

— No komám meguntad az
életedet?

— Nem biz' én! — hangzott a
válasz.

Azonban alighogy kimondta
Tóth ezeket, Makkai Sándor kezé-
ben a fegyver elsült és a golyó
Tóth Imre homlokába furódott.

A szerencsétlen legény fájdal-
mas sikollyal rogyott a földre, míg
társai ijedten szaladtak széjjel.

Később a súlyosan sérült legényt
behozták a debreceni kórházban,
hol azonnal gondos ápolás alá vet-
ték. Állapota igen válságos, felépü-
léséhez nincs remény, a golyó jobb
szemén találta, úgyhogy szeme vi-
lágát elvesztette.

Tóth Imre vasárnap délben
visszanyerte eszméletét, mikor is a
kórházban kihallgatta Hoffmann
József vizsgálóbíró. Töredezett han-
gon ismételte a súlyosan sérült le-
gény az eset részleteit, azonban arra
a kérdésre, hogy Makkai Sándort
szándékosság vezette-e mikor meglö-
tte — nem tudott válaszolni.

Nagyon gyanus az a körülmény,
hogy Makkainak sohasem volt revol-
verre. Szombaton délben vitt ki
a tanyára egyet, de hogy milyen
szándékkal, nem tudják.

Hoffmann vizsgálóbíró Makkai

ellen elrendelte a vizsgálatot. A
vizsgálati fogság a további fejle-
ményektől van függővé téve.

A függetlenségi párt zászlója.

**A megyei törvényhatósági
bizottsági tagválasztások.**

**A megyei függetlenségi párt
választmányának ülése.**

— szeptember 10.

(Saját tudósítónktól.) A hajdúvár-
megyei függetlenségi és 40-as párt választ-
mánya tegnap délután 4 órakor az Angol
királynő éttermében ülést tartott, Weszprémy
István pártelnök elnöklelte alatt.

Az ülés lefolyásáról a következő rész-
letes tudósítást adjuk:

Weszprémy István elnök délután négy
órákor nyitotta meg az ülést. Jelen voltak
Hajdumegye összes függetlenségi pártjainak
vezető férfiai, mint egy 25-en.

Megnyitó beszédében Weszprémy István
elnök kifejtette, hogy e még gyerekeiket élő
párt másis szép eredményt ért el. 407 tagja
van a pártnak jelenleg s valószínű, hogy e
szám rövidesen meg fog sokszorozódni.

A múlt hó végén felhívásokat bocsá-
tották szét, melyben a független érzelmi
polgárokat a pártba való belepesre hívták fel.

A választmány elhatározta, hogy a szét-
küldött felhívásokat megismétli, illetve fel-
hívja az egyes községek független polgárait
a párt megalakulására.

A múlt hó 31-én megejtett pénztárvisz-
gálat alkalmával a kiküldött bizottság min-
dent rendben találta. A párt bevételé eddig
712 korona 16 fillér volt, míg a kiadás csak
197 kor. 78 fillért tett ki. A maradvány 514
kor. 38 fillér, mely összegből 12 kor. 22 fill.
a folyó kiadásokra lett visszatartva, míg a
többi gyűmölés céljából a hajdunánási
takarékpénztárban lett elhelyezve.

A bizottság elhatározta, hogy az alap-
szabályokat kinyomatja s azt az érdekeltek-
nek megküldik.

Majd a függetlenségi párt beszerzendő
zászlójának ügye került tárgyalás alá.

Baltház Dezső dr. kifejti, hogy a
párt törekvéseit, elveit mintegy symbolizálni
van hivatva egy zászló, amely alatt felvonu-
lasok, választások alkalmával a párt egye-
teme fel is vonulhatna. A választmány egy-
hangú lelkesedéssel határozta el a zászló-
alap létesítését, egyben elhatározta, hogy sa-
ját kebelében e célra gyűjtést indít, de bárki
adományát is szívesen veszi.

Még ki sem jelenthette az elnök a
zászló-alap létesítését, amikor Csiba Elek, a
párt pénztárnoka bejelentette, hogy rövid 1
napi gyűjtés után már 144 koronája van a
pártzászló-alapnak.

Ez év végén jár le tudvalevőleg a me-
gyei törvényhatósági bizottsági tagok felének
megbízatása. Az e hó 26-iki megyei köz-
gyűlés már az új választások megejtéséről is
gondoskodni fog. Még mielőtt bármily irányú
agitáció megindulhatna, a párt lelkes, haza-
fias falragaszon fogja felhívni Hajdumegye
független választóit arra, hogy tekintve a
mult és jelen politikai helyzetet, felretéve a
személyt, csupán a szüntiszta elvek által ve-
zérelve fontolják meg jól, hogy kit juttatnak
be a törvényhatósági bizottságba.

A választmány tegnapi ülésén az e havi
megyei közgyűlés programjával is akart
foglalkozni. A program meg nem készült
el, de Kovács Gyula alispán szavai szerint
még eddig semmi olyan politikai tárgy nem
vár közgyűlés elintézésére, melynél egységes
álláspontot kellene elfoglalnia a pártnak.

Dacára ennek a választmány elhatá-
rozta, hogy elkészülendő minden eshetőségre,
a közgyűlés napjának, azaz szeptember 26-nak
délután 8 órájkor a párt törvényhatósági
bizottsági tagjai az Angol királynő éttermébe
összeülnek, amikor is a közgyűlésre vonat-
kozó teendőket megbeszélnek.

Maga a párt mindaddig, míg a szerve-
zés keresztül nincs vive nem tarthat alakuló
közgyűlést.

Tekintve azonban, hogy, az őszi-téli
hónapok alatt sikerülni remélik a szervez-
kedést, az alakuló közgyűlés idejét a decem-
beri megyei közgyűlés elé tették.

Végül még a közeledő tisztújítás tár-
gyában voltak előleges megbeszélések s azt
már most kimondotta a választmány, hogy
az alispáni szék betöltése ez idén is egyhangú
lelkesséssel Kovács Gyulát fogja jelölni.

A választmány ülése este 6 órakor ért
véget.

A gyermekgyilkos anya.

Csecsemő a lángok között.

Vizsgálat, boncolás.

— szeptember 10.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni
közkórház hullaházának asztalán
borzalmas gyermekhulla részek he-
vernek a törvényszéki orvosok bonco-
kése alatt. Arról a bűnben fogant,
bűn által elveszett gyermek holt-
testéről van szó, melyet lelketlen
szülőanyja a lángok martalékjává
tett.

Részletesen beszámoltunk vasár-
nap számunkban arról a rémes
bűntettől, melyet Kabán Erdei Li-
dia követett el, ki újszülött gyer-
mekét a kályhába, az égő tűzbe
dobta. A bűnös anya tudvalevően
azzal védekezett, hogy gyermekét
holtan szülte a világra. E vallomás
folytán a debreceni ügyészség el-
rendelte a holttest felboncolását.

Tegnap ejtették meg dr. Láng
és dr. Hutiray orvosszakértők a
boncolást, melynek eredménye azon-
ban negatív. Nem lehetett ugyanis
megállapítani a hullarészekből, hogy
a borzalmas tett elkövetése előtt
élt-e a csecsemő, vagy sem.

A bűnös leány emellett álhata-
tosan tagad. A kabai csendőrség
ismételten kihallgatta, de a leány
vonakodik beismerni bármit.

Tegnap beérkeztek az ügyész-
séghez a boncjegyzőkönyvek, Hoff-
mann József vizsgálóbíró pedig
gyermekölés büntette miatt rendelte
el a bűnös anya ellen a vizsgálatot.

Hirek.

A „Debrecen” szerkesztősége és kiadó-
hivatala Arany János-utca 2. (Hungária
épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok
... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

A debreceni állami munkás-biztosító.

Választások a pénztárban.

— szeptember 10.

(Saját tudósítónktól.) Az ipari és ke-
reskedelmi alkalmazottak baleset és betegség
esetére való biztosításáról szóló törvény az
ipartestületi és a magánegyesületi pénztárá-
kat a kerületi betegsegélyző pénztárakba
olvasztotta be, az utóbbiakat pedig munkás-
biztosító pénztárakká alakította át.

Amíg ezen új intézmény alapszabályai
el nem készülnek — a kerületi pénztárak
kötelesek kormányzati szerveiket az új
törvénynek megfelelően átalakítani. Az új
törvény egyik vezérelve az, hogy a munka-
adók és az alkalmazottak egyenlő arányban
lesznek képviselve, holott eddig az igazga-
tásban csak egy harmad jutott a munka-
adókra.

Az egyenlő arány helyreállítása a debreceni munkásbiztosító pénztárban vasárnap történt meg. A közgyűlési kiküldöttek számát 44 munkaadóval kellett kiegészíteni. Ezeket vasárnap délelőtt az ipartestület nagy termében választották meg Mile Pal rendőrfogalmazó elnökelete alatt.

Szintén vasárnap volt a kereskedelmi betegsegélyező pénztár közgyűlése, melyen 42-42 munkaadó és alkalmazott kiküldöttet választottak meg.

Az új biztosító tovább szervezése különben erősen folyik jövő vasárnap ismét nagyérdemű választások lesznek, melyekre vonatkozólag most becsátotta ki a főkapitányság a meghívókat.

— **Hivatalátvétel.** Oláh Károly kultúratanácsnok, aki szombaton tért vissza szabadságáról, tegnap már el is foglalta hivatalát.

— **A rendőrség köréből.** Végh Gyula rendőrfőkapitány tegnap szabadságáról hazakerült és hivatalát elfoglalta, ennek folytán Boldizsár Kálmán átvette büntügyi osztály vezetését.

— **Uj Csokonai-ereklyék.** A kollégiumi nagy könyvtár kéziratainak rendezése közben érdekes, ismeretlen Csokonai-kéziratokra bukkant Oláh Gábor könyvtártiszt. Az egyik egy kis latin nyelvű levele a költőnek tanáraihoz, melyben magánkihallgatást kér, hogy ügyét, ha már megoldani nem lehet, karddal vágják ketté. A másik: beszédtörődék, melyet talán Csurgón mondhatott el Csokonai. Ebben különösen a mathesist magasztalja. A harmadik: búcsuzó verse tanítványaitól, kiknek a költészetet tanította. A negyedik „A szerelem tilalma” c. versének eredeti és teljes szövegü fogalmazása. Legértékesebb az 5-ik: Csokonai levele a debreceni kollégium széniorához. Ebben írja a többiek közt: „Fel (a kollégiumba) nem megyek; sokkal hathatósabb fogadásom tartja, mintsem felmehegek. Első novemberig csak meglehetett volna azt a tizenegy forintot rajtam venni, a bibliotheca könyveiről is eleget tétethettek volna annyi ideig velem, ha oly országos hunczfut ramájára nem huztak volna is, könyveimet letartóztatván. Ez szomorított meg engem annyira, hogy többé csak felé is irtódom menni Kollégiumunknak. Cselekedjék tehát Sénior uramék azt, amit jónak lenni látnak: minthogy már a keresztül menésnek első lépését megtették és higgyék el, hogy mindenre elkészült az ennél nagyobbakat is szenvedett és még egészen fel nem áldoztatott — szerencsétlen Csokonai”.

— **Hajdumegye virilisei.** Az alispáni hivatalhoz a tegnapi póstával beérkeztek az összes adókimutatások, melyben természetesen a legjobb adót fizetők nevei és adatai is bennfoglaltatnak. A megye igazoló választmánya e hó 18 án tart ez ügyben ülést s ugyanakkor fogják megállapítani a megye virilistáinak névsorát. Az adókimutatások máától számitott 8 napon át közszemlére lesznek kitéve. A felszólalások is ez idő alatt tehetők meg.

— **A munkás delegylet működő tagjait** ez uton is felkérte, hogy az egyleti helyiségben a szokott órában tartandó taggyűlésre sziveskedjenek pontosan megjelenni. Debrecen 1907. szeptember 10. Kerékgyártó Jzsef főjegyző.

— **Olcsóbb lesz a vasut Vá-mospércsig.** Régi óhaja ment a Vá-mospércsre utazóknak teljesedésébe.

Eddig ugyanis Debrecenről Vá-mospércsig az első távolsági forgalom menedijait kellett fizetni, jóllehet a távolság mindössze 1 kilométerrel haladja meg a III. osztályu szomszédos forgalom távolsági határát. Hajdumegye törvényhatósága már több ízben ártirt a debreceni üzletvezetőséghez, hogy tekintetbe véve e csekély távolság különbséget, sorozza a debrecen-vá-mospércsi utonalat a szomszédos forgalom III. osztályába. A többrendbeli átiratozás végre megszerezte az óhajtott változtatást s már ez év október elsejétől kezdődőleg Vá-mospércstől vagy Vá-mospércsig a személyvonat II. osztályán nem egy koronát, III. osztályán nem 60 fillért, hanem 60 fillért, illetve 40 fillért kell majd a menetjegyért fizetni.

— **Uj vasuti megállóhely.** A Máramarosszigetről délelőtt 11 óra 58 p.-kor induló és Budapest közp. p.-u-ra este 9 óra 35 p.-kor érkező gyorsvonat Tura köz állomásán f. é. szeptember 15 től kezdve, utasok fel- és leszállása céljából, délután 1 óra 17 perckor, egy percnél rövidebb időre rendszeren megállítatik.

— **A Csokonai-kör ülése.** A Csokonai-kör választmánya szeptember 11-én, szeptember 11-én, 4 órakor a Csokonai-házban ülést tart. Tárnyak: 1. Jelentések. 2. Diószegi és Fazekas sirjának rendbehozatala. 3. A Diószegi és Fazekas emlékmű helye. 4. A nagyszalontai Arany ünnep. 5. Az érsemlyéni Kazinczy-ünnep.

— **Cselédügy-e a cselédügy?** Hajdumegye közigazgatási bizottságának tegnapi ülésén érdekes határozatot hoztak. Több cseléd ugyanis azzal a panasszal fordul Balmazújváros elöljáróságához, hogy őket gazdáik dacára annak, hogy egy egész év tartamára szegődtek el, egy-két napi szolgálat után elbocsátották szolgálataikból, anélkül, hogy bár a rendes felmondási időre járó bér összegeiket kifizették volna. Arra kérték egyben az elöljáróságot, hogy volt gazdáikat egy évi bérösszeg megfizetésére kötelezzék. Balmazújváros elöljárósága azonban nem tartotta magát ez ügyben illetékesnek s a panaszos cselédeket a járásbíróhoz utasította a kártérítési per megindításával. A cselédek felelőssége folytán a megye közigazgatási bizottsága az elöljáróság határozatát feloldotta s egyben újabb határozat hozatalt rendelt el azzal az indokollással, hogy a cselédügy akkor is cselédügy marad, ha a bérösszeg megfizetésre kéri kötelezni a cseléd volt gazdáját.

— **Tanulmányuton.** Szakácsi István államvasuti mérnök szabadságidejének tartama alatt tanulmányutra indult. Párisi, berlini tanulmányutról tegnap érkezett haza és elfoglalta hivatalát.

— **Karacs Imre családja.** A „Debrecen” jelentette már, hogy Karacs Imre a debreceni színház volt művésze Amerikába színházat szervezett. Tegnapi Karacs családja is utnak indult az újvilág felé és talán örökre bucsut mondtak ennek az ó-hazának.

— **Uj postaügynökség.** Hajdumegye közigazgatási bizottságának tegnapi ülésén örömmel vették tudomásul, hogy a nagyváradi posta- és táviridalgazgatóság a Püspök-ladány melletti Ürmös-háton tekintve a fokozottabb postaforgat ez évi október hó 1-től postaügynökséget állít fel.

— **Meglopott bűvész.** Ki hitte volna! Manapság már a bűvészt is meglopják. Carmellini Miksa, a jelenleg Debrecenben vendégzereplő bűvész-művész tegnap feljelentést tett a rendőrségen, hogy Kiss Károly

szolgája Ungváron megszökött tőle, nem felejtkezvén el a bűvész több rendbeli értékes ruhadarabjáról, melyeket valószínűleg emlékül magával vitt. Feljelentésére a rendőrség nyomozást indított a tolvaj szolgálja kézrekerítésére.

— **Váltóhamisító vizsgálati fogságban.** Ismeretes az a nagyarányu váltóhamisítás, melyet Schönfeld Albert terménykereskedő követet el. Schönfeld már két hónap óta ül vizsgálati fogságban, azonban bűnygyében a vizsgálat még most sem nyert befejezést, ezért a vádtanács tegnapi ülésén a vizsgálati fogságot meghosszabbította.

— **Figyelmeztetés.** A t. c. izraelita szülők és gyámok ez uton is kértnek, hogy 6-12 éves mindennapi, valamint 12-15 éves ismétlő-köteles tanuló gyermekeiket, illetve gyámoltjaikat folyó hó 12-14. napjain annyival is inkább irassák be az iskolába (Kápolnási- és Simonffy-utca sarkán), mert ellenesetben kénytelen lesz az iskolaszék mulasztókkal szemben a törvény és utasítás szerint eljárni. 1907. szeptember 9. A statusquo izr. iskolaszék.

— **Összeesett a templomban.** Tegnap délelőtt Nagy Józsefné a nagytemplomban eszméletlenül összeesett. A mentők teleki-utcai lakására vitték.

— **A szegények tüzelőanyaga.** A tegnapi tanácsülésen Végh Gyula rendőrfőkapitány azt indítványozta, hogy a tanács szerezzen be még a tél beköszttése előtt 60,000 métermázsa szenet s a tél beáltával adja azt el kicsibe, saját beszerzési áron a szegényebb néposztalynak. A tanács a főkapitány humánus indítványát elvetette.

— **Szabadságon.** A waggonyár mellett a mult vasárnap este történt vakmerő rablóátadás részeseit Mészáros József, Fülöp István és Bancsi Józsefet tegnap az ügyészi indítványra a vizsgálóbíró szabadságra helyezte. A vizsgálat különben folyik ellenük.

— **Bevásárlás könyvre vagy készpénzen** legolcsóbb Máyer Jenő fűszer- és csemege üzletében a Kistemplom mellett.

— **Meglopott kereskedő.** Lőrinc Jenő zilahi kereskedő tegnap üzleti ügyekben jött Debrecenbe. Délelőtt egy bérkocsist fogadott és azon a Foncier biztosító társasághoz hajtatott. Míg ő beanjárt az épületben ismeretlen tettes 40 korona értékű plaidjét ellopta. A tolvajt keresi a rendőrség.

— **Tegnapi halottak.** Tegnapi helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Róth Zoltán izr. 9 hónapos, Sipos Erzsébet ev. ref. 17 éves, Schwartz Farkasné izr. 68 éves.

— **Tánciskola megnyitás.** Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a Szent Anna-utcában ujonnan épült tánctermemet megnyitom és az őszi kurzust szeptember hó 24-én kezdem meg. Tanítok minden bel- és külföldi szalon és nemzeti táncot. Bosztoni kurzus és magánórák bármely időben. Esti kolon. Beiratkozásokat fogadok egész nap, szeptember 16-tól Szent Anna-utca 22. szám alatt. A n. é. közönség szeretetét és pártfogását továbbra is kérem és igyekezni fogok, hogy az eddigi meglegedést ezután is kiérdemeljem. Tisztelettel Percel Carola, okl. táncitanárnő.

— **Okos megoldás.** Fejtörést okoz, hogy e drágaságot miképp lehetne mérsékelni. Sok pénzt lehet megtakarítani az által ha ruha és felöltőhöz szükséges divatszöveteket Fischer Adolf, Piac-u. 61. sz. alatti modern szövetyári raktárában szerezzük be ahol e tekintetben a legdusabb választókra találunk.

— **Antidol fejfájás és nátha ellen** a legjobb. Ara a mai naptól 60 fillér.

— **A gyermekhalandóság a nyári hónapokban** éri el tetőpontját, mivel ilyenkor szokott a friss tehéntej leggyakrabban megártani a gyermekeknek s idezi elő az u. n. nyári hasmenéseket, melyeknek évenként 60,000 gyermek esik áldozatul Magyarországon. E veszélyt elkerülendő, legajánlatosabb a friss tejet teljesen megvonni a gyermektől és azt, az ez esetekben legmegbízhatóbbnak bizonyult Nestlé-féle gyermektápliszttal táplálni. Ez a rég bevált szer tiszta alpesi tejet tartalmaz és vízzel felfőzve egy jóízű és minden gyermek által kedvelt tökéletes gyermektápszert nyújt, elhárítja és megszünteti a hasmenést és elősegíti az izmok és csontok fejlődését. (3.)

— **Alföldy Károly és fia** tánciskolájában az őszi tanfolyam szeptember hó 14-én megkezdődik. Beiratások elfogadtnak bármely időben Péterfia-u. 2. sz. Telefon szám 510.

× **Uraknak, hölgyeknek, fiataloknak és öregeknek a legcélszerűbb vásárlását** Mentze áruházából vásárolhatunk.

A dánosi gyilkos testvére a debreceni esküdbírótság előtt.

Ez is gyilkos!

— szeptember 10.

(Saját tudósítónktól.) Szenzációsan érdekes esküdtzéki tárgyalás lesz ma a debreceni törvényszéken. Egy híres haramia, Rostás Ferenc fog a vádlottak padján ülni szándékos emberölés büntetnének kísérlete miatt.

Érdekességét a különben sablonosan véres bűnügynek az kölesönzi, hogy ez a Rostás Ferenc bátyja annak a gyilkos cigánynak, Rostás Sándornak, aki a dánosi borzalmas vérfürdő egyik cinkos társa volt és most a pestvidéki ügyészség fogházában vizsgálati fogságban ül.

Lehet, hogy a mai esküdtzéki tárgyaláson szenzációs dolgok merülnek fel a dánosi négyszeres rablógyilkosságra vonatkozólag is.

Különb az a büntett, melyért Rostás Ferenc ma áll az esküdtzék elé, a közeli Mikepércsen játszódtott le ez év április másodikán.

Ez éjjelen Nagy Lajos ottani gazda udvarára ugyanis rablók törtek be. Lovakat akartak rabolni. E szándékukban azonban Nagy Lajos kocsisa megakadályozta őket, mire a rablók egyike, Rostás Ferenc — mint a csendőrség később kiderítette — lelőtte a kocsiszt, ki súlyos sérüléseiből csak harmad hónapra gyógyult fel.

Rostás Ferenc azóta fogságban ül. Bűnügyének tárgyalásáa most került a sor. Közben familiája borzalmas büntetést, a dánosi négyszeres rablógyilkosságot követte el, melyben nyilvánvalóan ő is részt vesz, ha véletlenül szabadlábon lett volna.

Különb éppen ezért tekintenek nagy érdeklődéssel a bűnügy tárgyalása elé melyen okvetléa szóba kerül a dános gyilkosság is.

DE KISASSZONY ŐN AZ ÉJJELI CSENGŐT LETÉPI?

Mi baj oly sürgősen? A nagyszagos asszony az éjjeli expresz vonattal visszaérkezett, és úgy meghűlt, hogy beszélni alig tud. Ezért kell nekem éjjelkor Sodeni Ásvány Pastilláért a gyógyszer-tárba futnom, hogy holnap ismét egészséges legyek. Azt mondja Ön, hogy a FAY-féle valódi Sodeni Pastillái utközben elfogyván, elfelejtett ujabban venni, mert különben nem hűlhetett volna meg. Tehát adjon hamar 3 dobozzal. Valódi FAY-FÉLE SODENI ÁSVÁNY-PASZTILLA doboza kor. 1.25. Minden gyógyszár, drogeria és ásványvíz üzletben kapható.

Ausztria-Magyarország vezérügynöksége:

W. Th. Guotzert, Wien XII., Belghoferstrasse 6.

Távirat és telefon.

200 ember a lángok között.

A győri gőzmalom égése.

Győr, szeptember 9.

(Tudósítónk telefonjelentése.) Borzalmas tüzeset tartja folytonos rettegésben Győr városát. Ma délután kigyuladt a négy emeletes, méreteiben is roppant nagy Pacz-féle gőzmalom. A tűz a földszinten keletkezett s rövid idő alatt az egész épület lángtengerben szórt.

A lakosság közt nagy a pánik, mert 200 ember volt a kigyuladt malomban. Az egész város a tűz körül van.

A tűz keletkezése után tíz perccel a főmolnár a negyedik emeletről a lángtengerbe zuhant. Odaégett.

A láng, a füsttömeg mögött látni lehetett amint egy-egy ember elaléltan a legnagyobb tűzbe esik. A negyedik emeletről harminc munkás a mentőponyvába akart ugrani. Ez alkalommal nyolc ember meghalt, kilenc ember agyrázkódást szenvedett.

Horvát András rendőrré egy félig megégett munkás holtteste zuhant. A rendőr szörnyet halt.

A rendőrség megállapította, hogy 50 ember hiányzik. Ezek nagy része bennégett, a többi pedig a kiállott izgalmtól megőrülve el futott.

Eddig 10 holttestre akadtak, 40 sebesült a kórházban haldoklik. A kórház mellől csak a katonaság tudta a népet szétverni. A tűz 10 holdnyi területen dühöng s még napokig eltarthat. A kár meghaladja az egymillió koronát.

Minisztertanács.

Budapest, szeptember 9. Ma délután 4 órakor a miniszterelnökségi palotában minisztertanács volt, amelyen a kormány összes tagjai kívül Popovits és Szerényi államtitkárok is részt vettek. A minisztertanácson a kormány a kiegyezési tárgyalások alkalmával elfoglalandó végleges állapontját állapította meg. A minisztertanács este fél 9-ig tartott, a miniszterek holnap Bécsbe utaznak.

Horvát politika.

Budapest, szeptember 9. Rakoczay horvát bán a horvát országgyűlést a magyar képviselőház megnyitása napjára hívja össze. Így a horvát országgyűlés delegáltjai vagy a magyar parlamentben vesznek részt s akkor a tartományülésem lesznek a horvátok kisebbségben, vagy otthon maradnak s akkor a magyar parlamentben van veszett ügyük.

Talált holttestek.

Páris, szeptember 9. A szomszédos Canes határában egy nő, egy férfi és leány gyermek hullájára akadtak. A holttesteken lösebek vannak. Az agnoszkálás eddig eredménytelen.

Hamisított bérletjegyek

Budapest, szeptember 9. Az utóbbi napokban a máv. vonalain erősen ellenőrizték a bérletjegyeket s azok számait is feljegyezték. Ki-

tűnt, hogy sok hamisított bérletjegyet használnak. A vizsgálat megindult.

Csarnok.

Az örvény szélén.

— Regény. —

52

Az az asszony, mióta újból meglátta, megbabonázta vérért s úgy lángol utána, hogy még feleségül is tudná venni, ha máskép nem lehetne az övé.

— No no barátom, — szolt azután magához, — az egy kicsit sok volna.

Ami lángjaink már hamar elalszanak. Elég lesz abból rövidebb időre is.

Egy darabig tündött, hogy hát tulajdonképen hogy viselkedjék az asszonnyal szemben, de azután beszüntette tündődését és a sorsra, illetőleg Eisenstadtéra bízta. Majd megmutatja neki ő az utat, amelyiken legkönnyebben célhoz érhet.

Kemény levette a kalapját; nagyon melege volt.

Az Egyetem-utcában járt már s elhátározta, hogy be ül a Centrál kávéházba egy kis fagyaltra.

Az egyik ablaknál ott találta Laszlovszkyt. Nagyon elkeseredett hangulatban lehetett, mert limonádét ivott. Ezzel fejezte ki mindig nagy keserűségeit.

— Szervusz Laci — szolt hozzá Kemény.

— Szervusz — felelt amaz tompán.

Kemény elnevette magát.

— Mi bajod Laci, talán megint boldogtalan szerelem?

Laszlovszky urnak ugyanis az a szokása volt, hogy mindeu leánynak vagy asszonynak, aki utjába került, szenvedélyesen udvarolt s ha nem sikerült neki egyik-másik helyen az udvarlás, akkor egy két-napig úgy járt, mint a legboldogtalanabb szerelmes. Két nap mulva aztán már kutyabaja sem volt.

A boldogtalan szerelmes nem felelt, hanem kérdezett.

— Mondd csak Pista, ismerős vagy az ... i-utca 17. számú házban?

Kemény meghökkenett.

— En?

— Ne tagadd. Láttalak bemenni. Nekem különben semmi közöm hozzá s nem is azért kérdelek, hanem hogy nem ismeresz-e abban a házban egy Somogyi nevű miniszteri titkárt?

(Folyt. köv.)

Szüretelő eszközök: borsajtkók, zuzók, puttonok, bornyomózsák (mind magyar gyártmány: raktára:

Sesztina Lajos

vaskereskedésében.
DEBRECZEN, Piac-utca 23. szám.

Felhívás!

a t. gazdálkodók és géptulajdonosokhoz!

Ajánlom vízmentes asztagtakaró és cséplőgépekre való ponyváimat, szegedi kender zsákokat, gyapju zsákokat, pokróczokat, zsákkötöző és dohány-zsinegeket olcsó árban.

"HUNGÁRIA" kéveköttő 100 drb. 5 kor,

Kívánatra mintát is küldök.

WIENER ADOLF

gyári raktára, ponyva és zsákkötöző intézete DEBRECZEN,

(Kossuth-u. 27. sz.) 526.

Debrecen 1907
220

Minden jó bizonyítványu tanuló!

Kellemes és értékes meglepetésben részesül, csak jöjjön el taneszközöket vásárolni

Mihály Sámuel

papír-, író- és rajzszerszám-kereskedésében

DEBRECZEN,

Főtér 30. szám

Drécher söresarnokkal szemben.

Olcso kölcsön.

A mai nagy pénzdrágaságban, mikor a takarékpénztárak, bankok és szövetkezetek kölcsönt vagy egyáltalában nem, vagy csak igen nagy kamatra tudnak adni: a legolcsóbb kölcsönt

Debreczen sz. kir. város árvaszékénél

lehet kapni a gyámpénztárból. A gyámpénztárnak egy millió korona kölcsönadható pénze van. Kölcsönt az Árvaszék ad házakra és földbirtokra a becsérték egyharmadrészig, 6 százalék kamatra, amely kamaton tul semmiféle kezelési vagy más jutalékot nem kell fizetni.

Felvilágosítást díjtalanul ad dr. DÓCZY EMIL árvaszéki ügyész Piac-utca 7. szám alatti irodájában.

NACY SZÖVET-OCCASIO

Bosznai J. és Társai

női divatáru házában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

Előrehaladt idény miatt

nagy occassió vásár

a nap- és eső-ernyő gyárban.

Piac-utca 43. sz.

Csinos, színes napernyők . . . 1-80
Elegáns fél selyem napernyők 2-50 3-
A legfinom. félsely. napernyők 4- 4-50
Elegáns mosható, vászon ernyők . 4-50
Tiszta selyem ernyők . . . 5- 6- 7-
Fekete eső-ernyők és antucás 20 százalékkal leszállítva. Eredeti francia mell-fűzők 3 K-tól kezdve.

Javitások és áthuzások olcsón és pontosan eszközöltessenek.

László Zsigmond állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis. állatok részére.

Foganatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-

ojtásokat, heréléseket, tu-

berkulinozási eljárásokat,

állatbiztosításokat, állat-

állományok rendszeres

évi felügyeletét, kosmeti-

kai operatiókat.

Debreczen, Csapó-u. 30.

Telefon 558. szám.

Ak. ig. 257-1907.8.

Árlejtési hirdetmény.

A tiszántuli egyházkerületi közgyűlés 110-1907. sz. a kelt végzésével elrendelte, hogy a debreceni kollégium számára kiszolgáltatandó gyógyszerek szállítására árlejtés tartassék s ennek eredményéhez képest a legelőnyösebb ajánlatot tevő gyógyszerésszel a gazdasági tanács legfelebb tíz évre szerződést kössön.

Felhivom ennek következtében a debreceni összes gyógyszerész urakat, hogy írásba foglalt zárt ajánlatukat folyó hó 20. (husz) napja déli 12 óráig hivatalomhoz (Kollégiumi Akadémiai Igazgatóság d. e. 11-12 óra) beadni sziveskedjenek.

Debreczen 1907 szept. 7.

Erőss Lajos mk.,
akad. igazgató.

Legbiztosabb szépítőszert a

Fáy-fele Arc-Crém

hatása csodás! Szépit, fiatalít! Legkittünőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arcbőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 kor., hozzá való „Fáy” szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban

1-2-3 koronás üvegje.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel- és külföldi gyógyszer különlegességeknek, pipere cikkeknek és hasonszerű gyógyszereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferenc

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8.

„Arany egyszarvu” gyógyszer-tár.

Telefon 496. szám.

„URSUS”

a legtükétebb és szabadalmazott

Borsajtó

felső nyomással három áttétellel, acélgerenda szerkezet, legmagasabb nyomó képesség. A törköly egy darabban kiemelhető. A must vasrészekkel nem érintkezik, ezáltal a bor megfeketedése kizárva. Könnyű kezelés, kevés munkaerővel. Honi gyártmány.

Szőlőszeti, borászati és pincészeti cikkek, valamint vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen, bérmentve.

Löpor árulás TÓTH GYULA vaskereskedő, Debreczen, Főtér.

Dávidházy Kálmán és Társa

könyvkötészet, diszműkészítés és dobozgyár.

Debreczen, Fűvészkert-utca 9. sz.

Nagyméretben kibővített könyvkötészetünk és diszműves műhelyünk mellett ajánjuk a mélyen tisztelt közönség figyelmébe legújabb berendezett

dobozgyárunkat,

hol a kereskedők, gyárak részére szükséges áru dobozokon kívül ezukrássati és gyógyszerészeti dobozok mindenféle kivitelben megrendelhetők és gyári árban gyorsan készíttetnek.

A közönség számára gyakran szükséges csomagoló-dobozok egyenként is kaphatók.

617

APRÓ HIRDETÉSEK

Dija: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Csemege szőlőt ajánlok kereskedők- és magánfogyasztók részére a legolcsóbb napi ár mellett. Darvas Miksa szőlő kivitele Debreczen. Telefon 294. 725

Villamos világítás

és erőátviteli berendezések, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel Földvári L. debreceni első hatóságilag engedélyezett, villamosság és elektrotechnikai vállalat által készülnek. Tervezések és költségvetések díjtalanul. Telefon 168.

Ügyes fűszeres segéd azonnal fölvetetik Darvas Miksa fűszerüzletében.

Fél áron!

Tankönyvek az összes fiu- és leányiskolákban használandó tankönyvek oszakis HARMATHY antiquariumában kaphatók Debreczen Fűvészkert-u. 14. A világhírű „Pique Progres” szivarkahüvelyek egyedüli elárúsítója.

Üzletes házikoszt kapható uri háznál; ebéd, vacsora 20 frt, Arany János-utca 20.

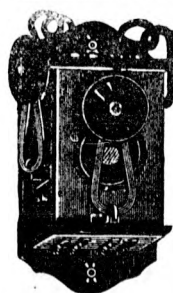
A legszebb csemege szőlőt kicsinyben és nagyban kosár vételnél 21 és 23 krért árúsítok Wolf R. Kandia-u. 15.

Hálapi állomás mellett 33 kat. hold föld kiadó. Ertekezés Batthyányi-u. 5.

Házmaster kerestetik Battyányi-u. 5.

100 db szindarab féláron eladó. Darabos-utca 38. Kereszt épületben.

Keresek egy nőt 25 évtől 35 évesig, aki németül is beszél házvezetőnőül, címe megtehető Turai Farkas irodájában. 773

Uj elektrotechnikai vállalata.

Világítás, házi és magán telefonok, villanyesengők berendezése és karban tartása (évi bírlét mellett), orvosi és fizikai műszerek készítése és javítása, gáz, benzin és elektromotorok szerelése és javítása, legjutányosabban és legnagyobb szakértelemmel csak FÖLDES és VAJNER elektrotechnikai vállalatánál Debreczen Piac-utca 26. sz. alatt eszközölhetők saját nickelő és galvanizáló-telep. Telefon szám 210. 470

Csak készpénzért

mesés olesón kaphatók női ruha kelmék, selymek, vászon-neműek, függönyök, ágyterítők

Boros Testvéreknél

Debreczen, Kossuth-u. 6.

Kulcsár József bronzműves.

DEBRECZEN, Szent Anna-utca 6. szám.

Készít mindennemű

sárgaréz és bronzárukat,

légszesz, acetylen és villamos csillárokat. Csillárok átalakítását petroleum és légszeszről villamosra, vagy légszesz és villamosra (combináltra).

Uj átalakításokat és minden e szakmába vágó javításokat elfogad, gyorsan, szakszerűen és jutányos árak mellett eszközöl. 646

Levelező-lapon tessék értesíteni, házhöz megyek a munkát átvenni.

Donogán és Somossy

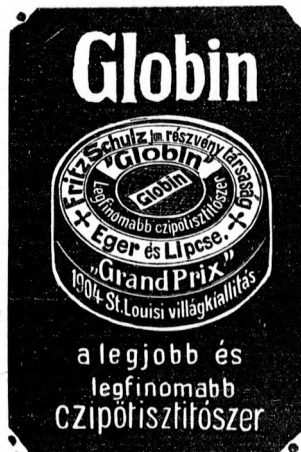
DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Iskolás fiúk és leányok

részére,

ingek, nadrágok, szoknyák, hálókabátok, harisnyák, zsebkendők, gallérok, kézelők és nyakkendők. Intézetek részére előírás szerint. 536

Fáradtság nélkül remekkorom-tekete fénvt állít elő.

Puhává és tartóssá teszi a bört.

a legjobb és legfinomabb CZIPÓRISZTÓSZER

UJ ZSÁKKÖLCSÖNZO INTEZET.

A gazda közönség figyelmébe.

Van szerencsém a gazdálkodó és géptulajdonosok b. figyelmébe ajánlani azon körülményt, hogy Debreczenben Piac-utca 66. szám alatt zsákkölcsönző intézetet nyitottam. Raktáron tartok legjobbmínőségű kenderzsákokat, melyeket jutányos áron bocsájtok a gazdálkodók és géptulajdonosok rendelkezésére.

Raktáron tartok továbbá vízmentes ponyvákat, elsőrendű anyagból készült zsákkötöző és dohány zsineget, és minden e szakmába vágó dolgokat, melyeket jutányos áron árulok.

Tisztelettel

Bergel Dániel

zsák és ponyvakölcsönző intézete Debreczenben, Piac-utca 66. szám.

A „Fillérbank Szövetkezet”

Piac-utca 41.

Heti befizetésekkel törleszhető kölcsönöket ad kedvező feltételek mellett.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Villágtöltőtestek, csillárok és szerelvények dus választéka.

Telefon szám: 568

Aczél Henrik

uj könyvkereskedése és antiquariuma

Piac-u. 24. A kistemplommal szemben, **m e g n y i l t.**

Telefon 575.

Vesz teljes könyvtárakat, valamint egyes műveket a legmagasabb árakon.

Mindenféle irodalmi művek mélyen leszállított árakon kaphatók.